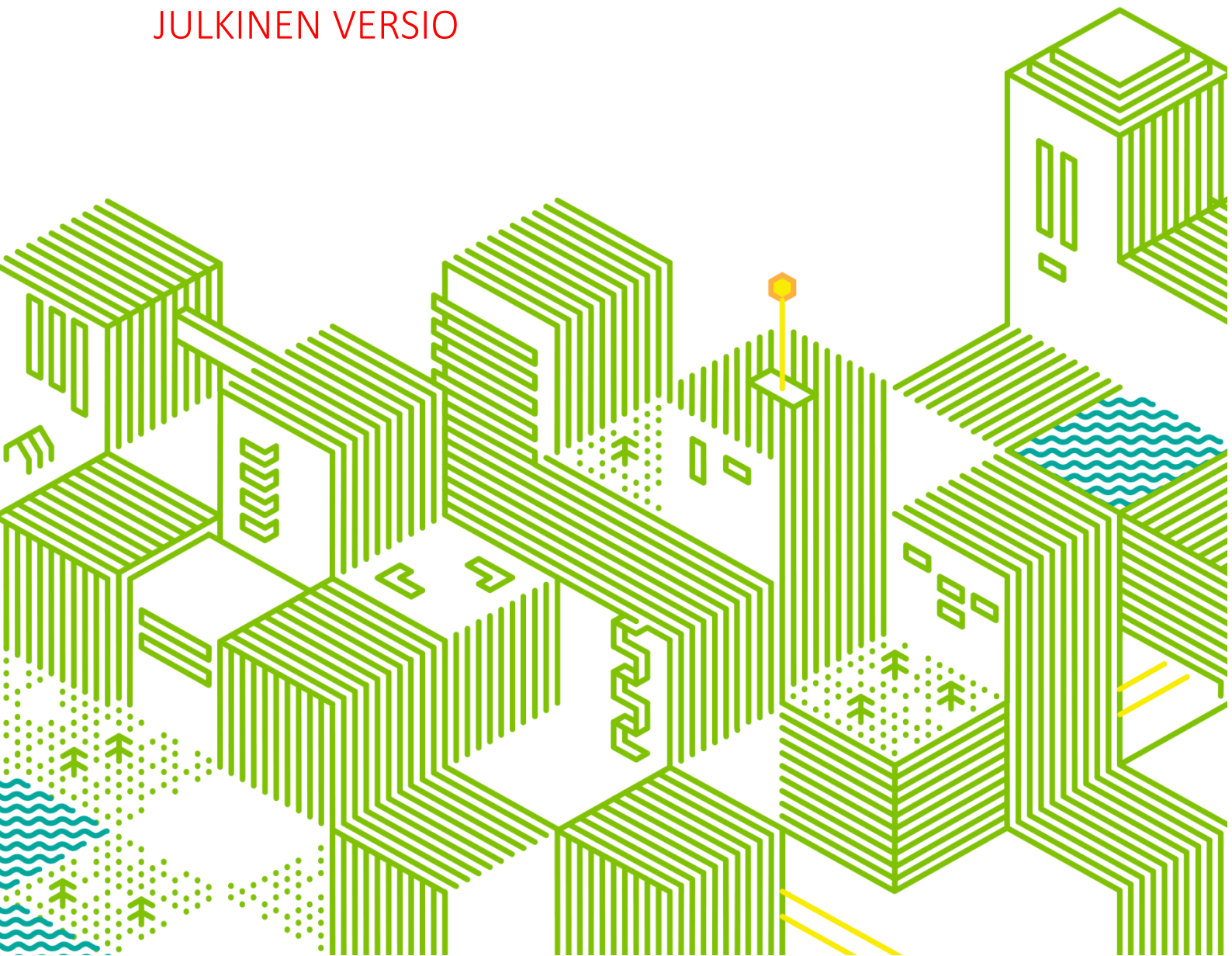


Pitkälehdon tuulivoimahankkeen linnustoselvitys

Päiväys 12.1.2023
Projekti YKK66834
Tilaaja Tuulikolmio Oy
Kohde Toholampi, Kannus

JULKINEN VERSIO



Sisällys

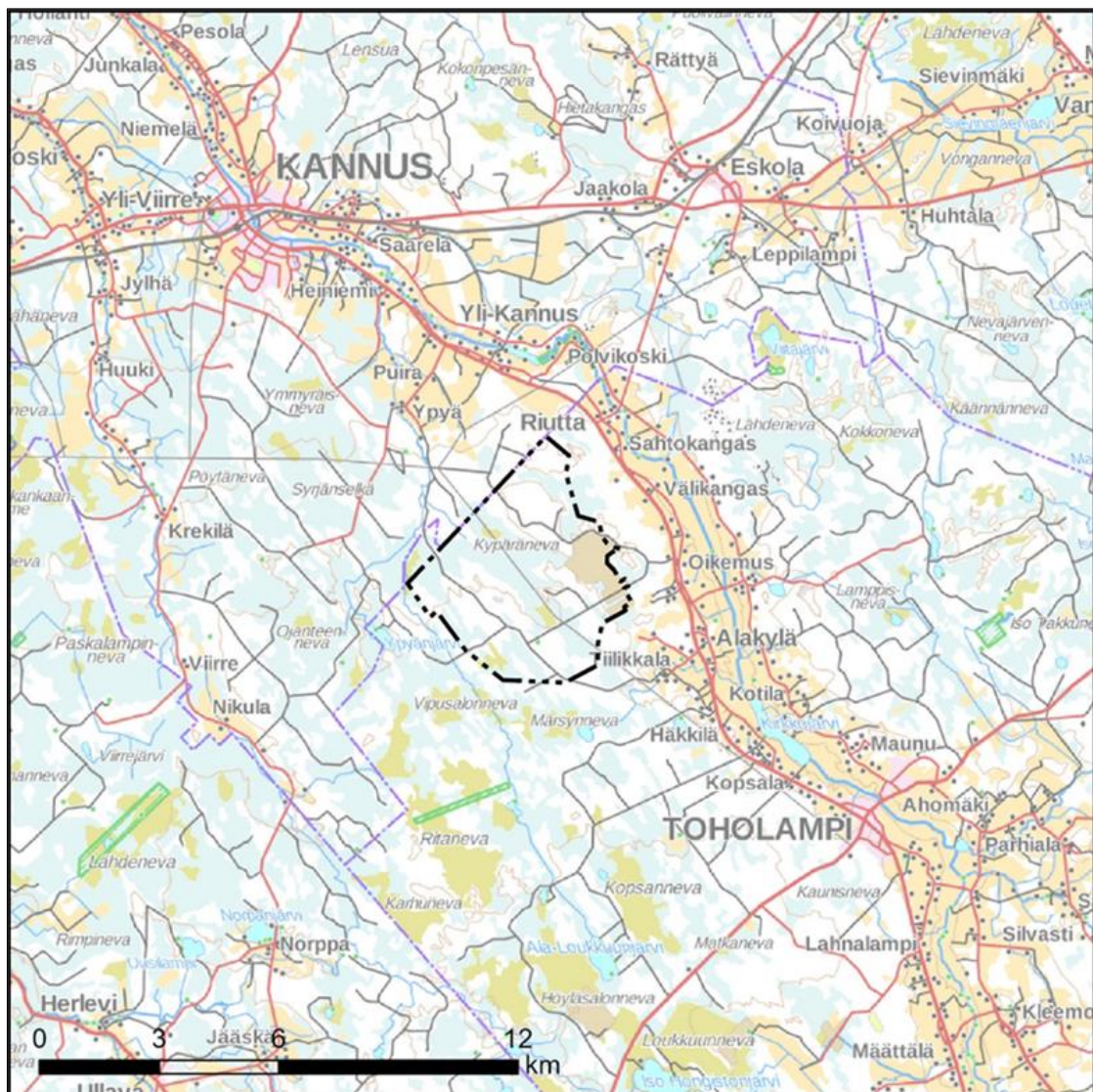
1	JOHDANTO	2
2	AINEISTOT JA MENETELMÄT	3
2.1	Muuttolinnusto	3
2.2	Pesimälinnusto	3
3	TULOKSET	5
3.1	Muuttolinnusto	5
3.2	Pesimälinnusto	7
3.2.1	Pöllöt	7
3.2.2	Kanalinnut	7
3.2.3	Petolinnut	7
3.2.4	Linnustollisesti arvokkaimmat alueet	7

1 JOHDANTO

Tämä on linnustoselvityksen julkinen versio, jossa osa tiedoista on poistettu Suomen lajitietokeskuksen ohjeistaman sensitiivisiä lajeja koskevan salaus- ja karkeistustason saavuttamiseksi.

Tehtävänä oli laatia Toholammin ja Kannuksen kuntien alueelle sijoittuvan Pitkälähdon tuulivoimahankkeen luontoselvitykset vuonna 2022. Tässä selvityksessä kartoitettiin hankealueen muutto- ja pesimälinnustoa.

Tehdyt luontoselvitykset toimivat myöhemmin aloitettavan YVA-menettelyn arvioinnin pohjana. Keskeistä on ymmärtää maankäytön kannalta oleellisten luontoarvojen merkitys jatkosuunnittelussa.



Kuva 1. Hankealueen sijainti.

Työn tilaajana oli Tuulikolmio Oy ja työn yhteyshenkilönä toimi Heikki Kauppinen. Linnustoselvityksistä vastasi FM Aappo Luukkonen (Sitowise Oy).

2 AINEISTOT JA MENETELMÄT

2.1 Muuttolinnusto

Lähtöaineistona käytettiin BirdLife Suomen päämuuttoreittiaineistoa (<https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/paamuuttoreitit/>). Kevätmuutonseurannat tehtiin 11. – 13.4., 20. – 22.4., 26.4., 28.4. ja 3.5.2022. Syysmuutonseurantoja tehtiin 5. – 7.9., 12. – 14.9. ja 4. – 5.10.2022. (Taulukko 1)

Muutonseurannoissa hyödynnettiin lähialueen muita muutonseurantoja (Kuva 4).

Epävarmuustekijät

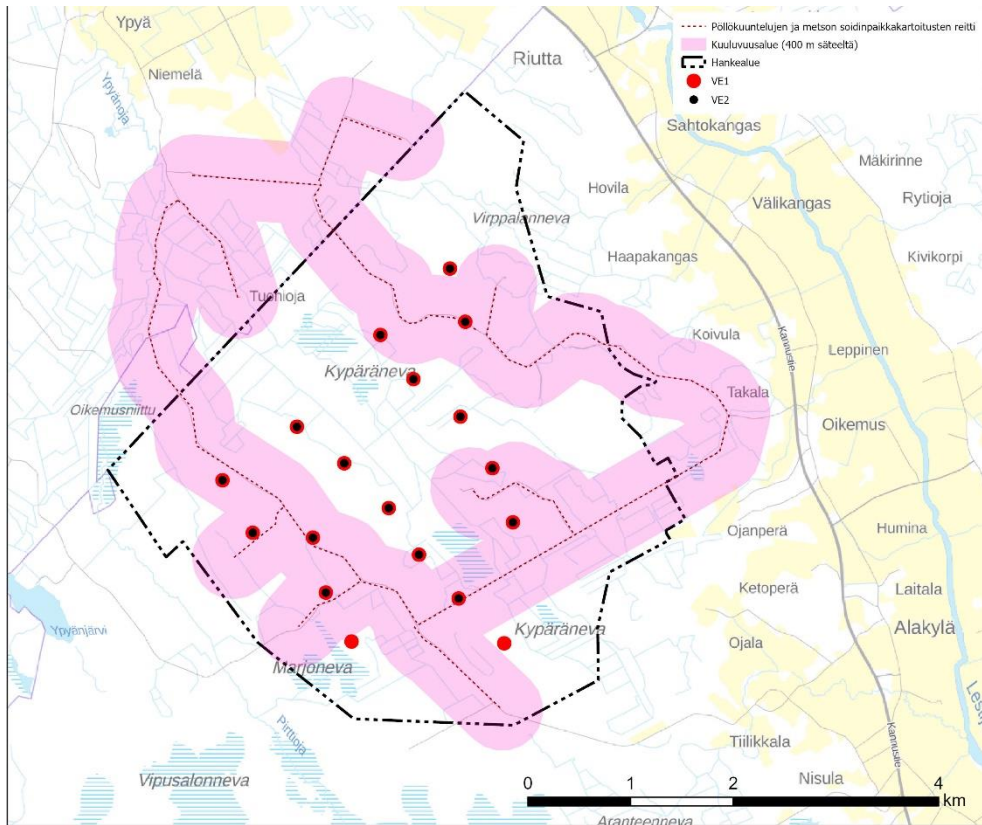
Lintujen muutossa on paljon vuosittaista vaihtelua. Yhden vuoden aikana tehdyt muutonseurannat eivät koskaan anna täydellistä kokonaiskuvaa lintujen muutosta, vaikka seurannat kattaisivat koko muuttokauden. Yhden havainnoitsijan voimin tehtävissä muutonseurannoissa päästään parhaimmillaankin vain noin 60 – 70 % havaintotarkkuuteen, aina jää jotain havaitsematta. Näitä epävarmuuksia voidaan pienentää käyttämällä BirdLife Suomen tuottamaa lintujen päämuuttoreitit -paikatietoaineistoa.

2.2 Pesimälinnusto

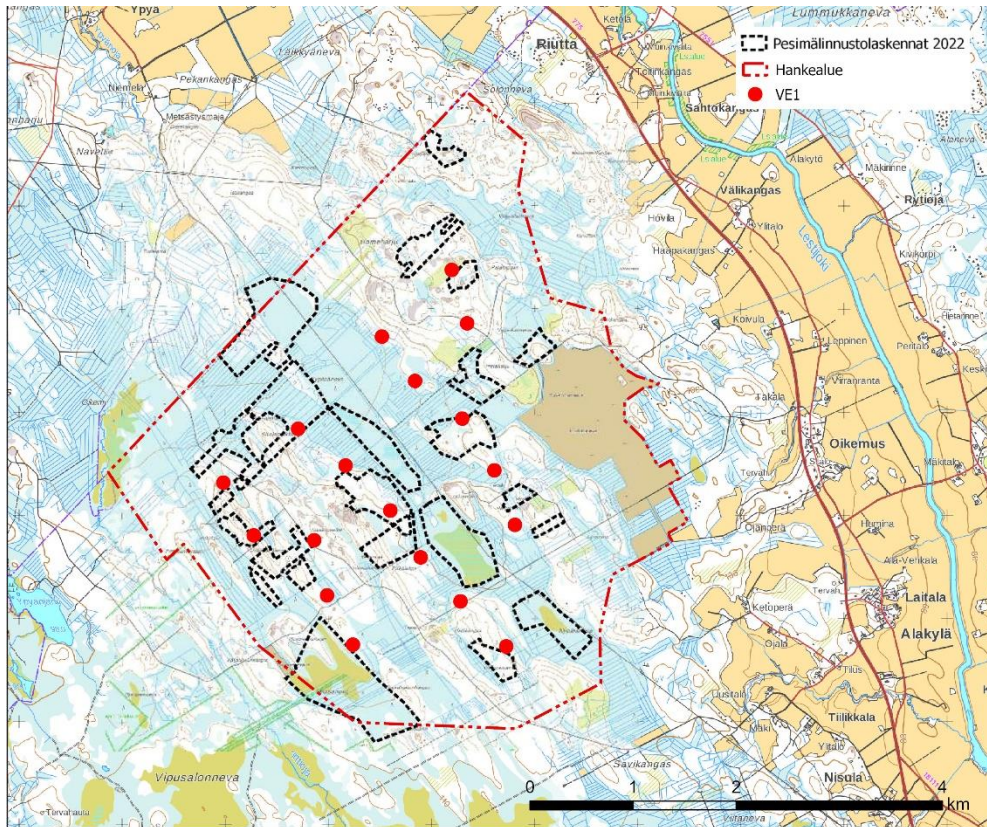
Alueen pesimälinnustoa selvitettiin kevään ja kesän 2022 aikana kahteen käyntikertaan perustuvalla kartoituslaskentamenetelmällä, pöllöjen soidinkuunteluilla ja kanalintujen soidinkartoituksilla. Selvitykset keskitettiin luonnontilaisiin metsiin ja suoalueisiin sekä suunnitelluille voimalapaiduille. Pöllöjen soidinkuuntelut tehtiin 23.3., 24.3., 28.3., 30.3. ja 21.4.2022, kanalintujen soitimia etsittiin 24.3., 28.3., 29.3. ja 21.4.2022. Pesimälinnustokartoitukset tehtiin 17.5., 18.5., 19.5. ja 9.6.2022.

Epävarmuustekijät

Lintujen pesimäkannoissa on paljon vuosittaista vaihtelua. Yhden vuoden aikana tehdyt selvitykset eivät koskaan anna täydellistä kokonaiskuvaa lintujen pesinnöistä selvitysalueella, eikä koko hankealueen linnustoa edes pyritty täydellisesti selvittämään. Selvitykset kohdennettiin alueen potentiaalisimpiin biotooppeihin. Epävarmuuksia voidaan pienentää ottamalla huomioon myös biotooppien potentiaali ko. biotoopilla mahdollisesti pesiville uhanalaisille lintulajeille.



Kuva 2 Pöllökuuntelut ja metson soidinpaikkakartoitukset tehtiin maaliskuussa 2022 ajella alueen metsäautoteitä yöaikaan välillä pysähdellen kuuntelemaan.



Kuva 3 Pesimälinnustoselvitysten aluerajaukset.

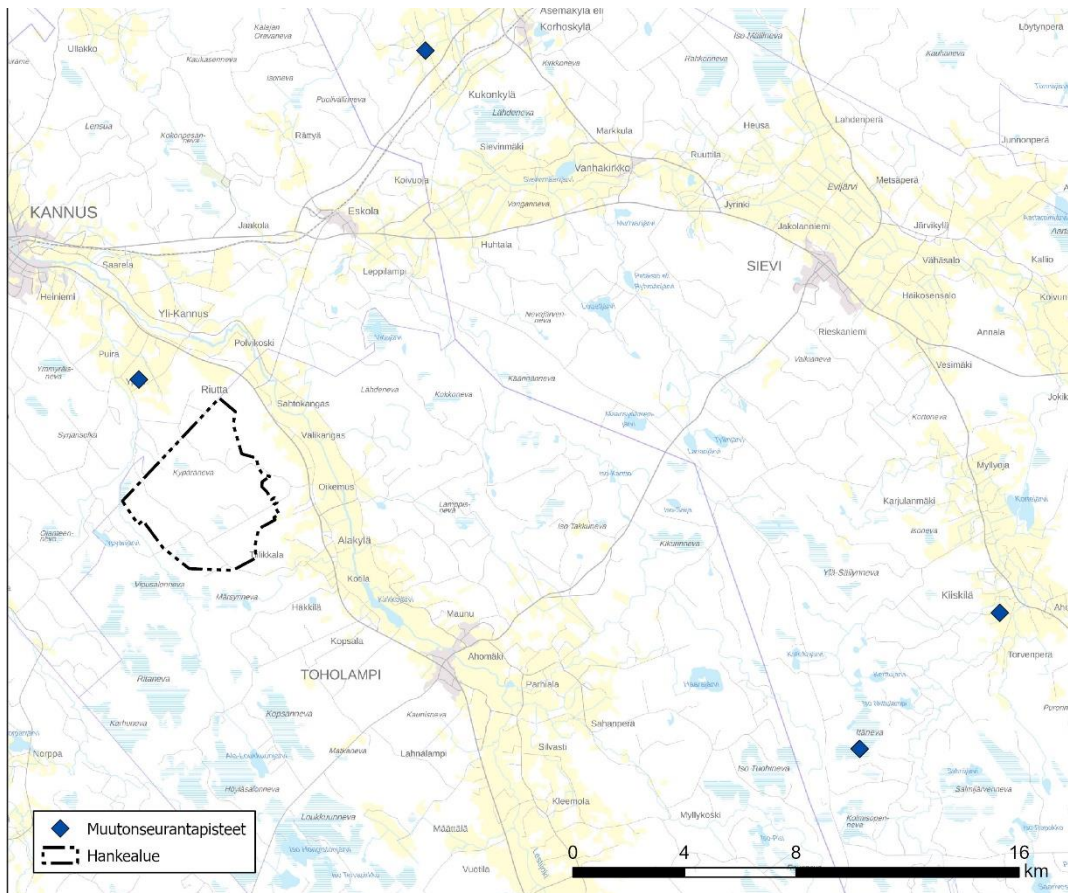
3 TULOKSET

3.1 Muuttolinnusto

Hankealue ei sijoitu valtakunnallisille päämuuttoreiteille (BirdLife Suomen raportti: Lintujen päämuuttoreitit Suomessa) lukuun ottamatta kurjen laajalle alueelle levittyviä kevät- ja syysmuuttoreittejä. Valtakunnallisia päämuuttoreittejä ovat ne alueet, joille keskittyy huomattava osa lintulajin Suomessa havaittavasta muutosta ja joilla muuttovirta on ympäröivää aluetta voimakkaampaa. Sisämaassa lintujen muuttota ohjaavat pääasiassa vesistöt, mutta muutto ei ole samalla tavoin keskittynyttä kuin rannikkoseudulla ja Kaakkois-Suomen muuttoväylillä. Muutonseurannoissa ei havaittu runsasta muuttota eikä selkeitä muuttolinjoja.

Taulukko 1 Muuton seurannat ja havainnot vuonna 2022. Osa lajeista on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.

pvm	Paikka	klo	Sää	Havainnot
11.4.2022	Ypyän pellot	14 – 18	sää tiedot puuttuvat	karkeistettu laji, kurki 27m
12.4.2022	Ypyän pellot	9.00 – 15:30	-2 - +7 °C, sumuista klo 9:30 asti → selkeni, 3 – 5 m/s SW	töyhtöhyppä 67m, kurki 57m, laulujoutsen 2m, sepelkyyhky 20m, karkeistettu laji, karkeistettu laji, karkeistettu laji, naurulokki 15m
13.4.2022	Ypyän pellot	8.00 – 15.00	-5 - +5 °C, tyyni ja aurink.	töyhtöhyppä 24m, kuovi 1m, sepelkyyhky 10m, kapustarinta 2m, kurki 8m, karkeistettu laji
20.4.2022	Ypyän pellot	7:30 – 15:00	-1 - +5 °C, tyyni ja aurink.	kuovi 50p, naurulokki 50p, karkeistettu laji, sinisorsa 30p, töyhtöhyppä 50p, laulujoutsen 10p, kurki 80p+176m, kapustarinta 10p, taivaanvuohi 5p, metsäviklo 5p, karkeistettu laji
21.4.2022	Kiiskilän pellot	11:00 – 15:00	+11 °C, >5 m/s S, aurink.	karkeistettu laji, kurki 6m
22.4.2022	Kiiskilän pellot	8:30 – 16	+5 °C, puolip., tyyni	karkeistettu laji, karkeistettu laji
26.4.2022	Itäneva	10 – 16:00	+3 °C, 5-7 m/s N, puolip.	ei muuttoa
28.4.2022	Kiiskilän pellot	9 – 11:00	0 °C, 3-5 m/s W, pilvistä	ei muuttoa
3.5.2022	Kukonkylä	10:00 – 12:00	+2 °C, 8-9 m/s NW	kurki 10m
5.9.2022	Itäneva	13:30 – 17:30	+10 °C, 3 m/s W, pilvistä	sepelkyyhky 3m
6.9.2022	Ypyän pellot	8 – 16:00	+10 °C, 3 m/s NNW, pilvistä	kiuru 50p, varpushaukka 3m, karkeistettu laji, karkeistettu laji, tuulihaukka 1
7.9.2022	Ypyän pellot	7:30 – 10:00	+5 °C, 2 m/s NNE, aurink.	karkeistettu laji, sepelkyyhky 50p
12.9.2022	Kiiskilän pellot	13:30 – 18	+14 °C, 4 m/s W, pilvistä	tuulihaukka 4p, ei muuttoa
13.9.2022	Kukonkylä	7:00 – 10:30	+10 °C, 3 m/s S, pilvistä	karkeistettu laji, tuulihaukka 2p, karkeistettu laji, varpushaukka 1m
13.9.2022	Ypyän pellot	11:00 – 15:00	+14 °C, 4 m/s S, pilvistä	kapustarinta 15p, suokukko 5p, ei muuttoa
14.9.2022	Ypyän pellot	6:30 – 12:00	+10 °C, 4 m/s SE, pilvistä --> saderintama klo 12 alkaen	ei muuttoa
4.10.2022	Kiiskilän pellot	7:30 – 14	+9 °C, 2 m/s NNE, puolipilvistä	kurki 370m (1a), karkeistettu laji, karkeistettu laji, laulujoutsen 2m
4.10.2022	Kukonkylä	14:30 – 16	+9 °C, 2 m/s NNE, puolipilvistä	ei muuttoa
5.10.2022	Kiiskilän pellot	9:00 – 12:00	vesisadetta koko päivä	ei muuttoa



Kuva 4 Muutonseurantapisteet (pohjoisimmasta pisteestä myötapäivään): Kukkonkylä, Kiiskilän pellot, Itäneva ja Ypyän pellot.

3.2 Pesimälinnusto

3.2.1 Pöllöt

Tiedot on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.

3.2.2 Kanalinnot

Tiedot on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.

3.2.3 Petolinnut

Tiedot on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.

3.2.4 Linnustollisesti arvokkaimmat alueet

Linnustollisesti arvokkaimmat alueet rajattiin paikkatietoaineiston ja lintuhavaintojen perusteella (Kuva 5). Arvokkaimmat alueet ovat pääosin muuta ympäristöä luonnontilaisempia metsiä sekä luonnontilaisia tai lähes luonnontilaisia suoalueita.

Oikemusniitun linnustollisesti arvokas alue tiedot on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.

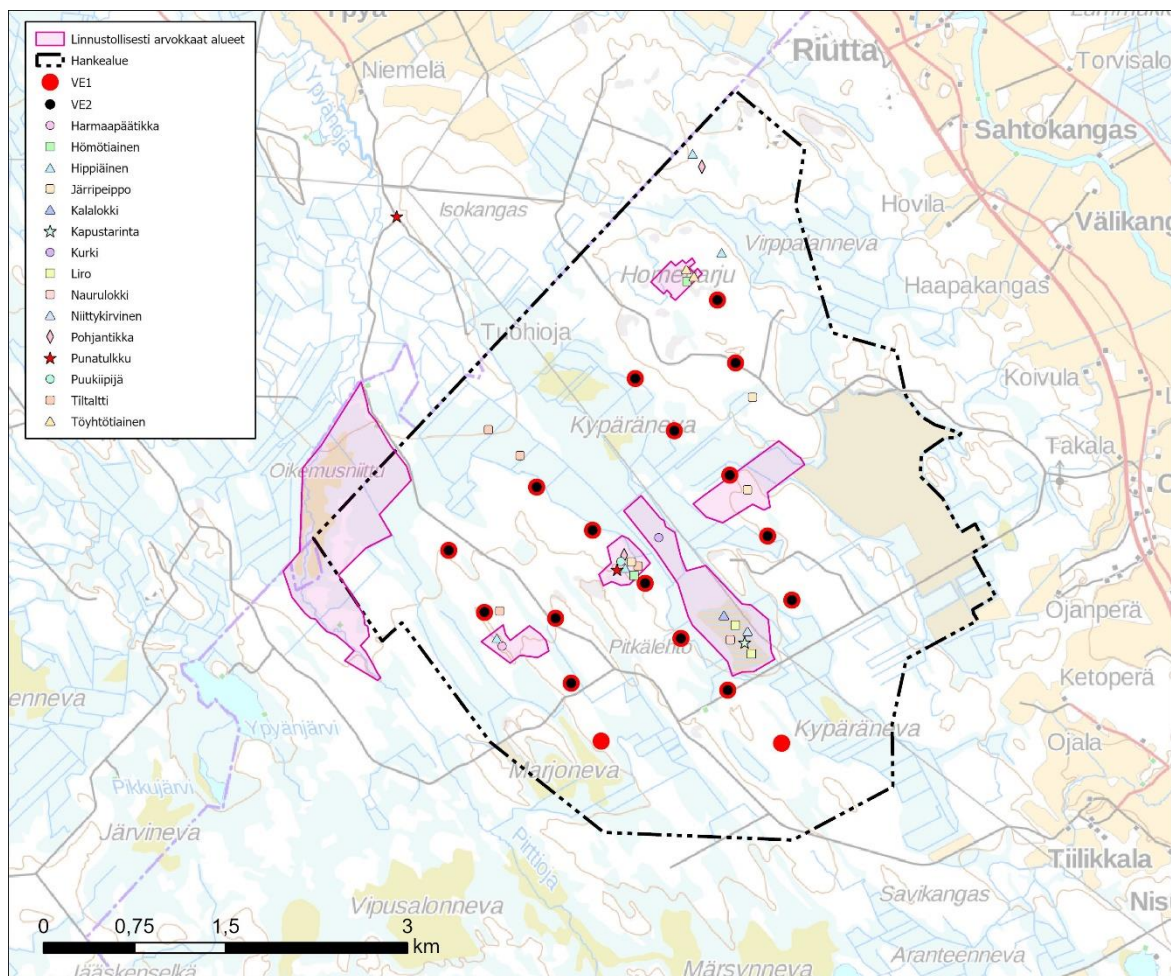
Uukorvenkankaan linnustollisesti arvokas alue on vanhan metsän kaltainen metsäkuvio, jossa pesii mm. harmaapäätikka (lintudirektiivin liitteen 1 laji). Osa tiedoista on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.

Isokallion linnustollisesti arvokas alue on lähes luonnontilaisen kaltaista vanhahkoa rehevää sekametsää, jossa on monipuolinen pesimälinnusto. Lajistoon kuuluu mm. hömötiainen (EN), pohjantikka (DIR), järripeippo, tiltalti, puukiipijä, hippiäinen ja punatulokku. Osa tiedoista on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.

Kypäränevan linnustollisesti arvokkaalla alueella pesii monipuolinen suolinnusto. Alueella havaittiin pesivinä kurki (DIR), kalalokki, naurulokki (VU), liro (DIR, 2 paria), niittykirvinen (AU) ja kapustarinta (DIR).

Iso Aittonevan linnustollisesti arvokkaalla alueella pesii mm. järripeippo. Osa tiedoista on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.

Homeharjun linnustollisesti arvokas alue on vanhan metsän kaltainen metsäkuvio, jossa pesii mm. hömötiainen (EN) ja töyhtötiainen (VU). Osa tiedoista on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.



Kuva 5 Lintuhavainnot ja linnustollisesti arvokkaimmat alueet. Osa tiedoista on poistettu karkeistuksen saavuttamiseksi.